

Udgivet 06.03.2025

Dyrkningsikkerheden og kvaliteten af øko-havre skal optimeres

Havresorter som er både udbytt stabile og har gode ernæringsmæssige egenskaber bliver de kommende år identificeret blandt 200 gamle nordiske sorter.

Af Linda Rosager Duve

Havre er en meget vigtig afgrøde i økologisk landbrug både på grund af de gode dyrkningsmæssige egenskaber og de ernæringsmæssige kvaliteter.

Egenskaber som gør havre til en vigtig økologisk afgrøde:

- Rig på protein, mineraler, antioxidanter og beta-glukan fibre
- Yder god ukrudtskonkurrence
- Optager kvælstof over en længere periode og kan udnytte forfrugtsværdien af en forudgående kløvergræsmark eller efterafgrøde

Udbytt niveau og kvalitet af økologisk havre er svingende

Økologiske havredyrkere oplever dog store udsving i udbytt niveauet og kvaliteten af havre fra sæson til sæson.

Derfor undersøger Innovationscenter for Økologisk Landbrug sammen med NordGen, Aarhus Universitet og The James Hutton Institute, om det er muligt at identificere ernæringsmæssigt overlegne og udbytt stabile havresorter gennem en kombination af eksperimentelle og praksisnære markforsøg på tværs af forskellige lokale miljøforhold og økologiske dyrkningssystemer.

200 Nordiske sorter danner basis for undersøgelserne

Undersøgelserne tager udgangspunkt i en stor nordisk havresamling fra NordGen, der omfatter 200 både gamle og moderne sorter, for at undersøge den ernæringsmæssige værdi af lokalt tilpasset havre under økologisk lavinput-produktion.

Markforsøg bliver derfor udført med de 200 nordiske havresorter på 3 forskellige lokaliteter, og samtidig gennemføres genetiske undersøgelser. Sorterne screenes for, hvor stabile de er at dyrke under økologiske forhold (bl.a. udbytt niveau, ukrudtskonkurrenceevne, højde, tidlighed og spildfrø) og deres ernæringsmæssige egenskaber med fokus på et højt beta-glukan indhold, som sundhedsmæssigt anpriseres for at sænke kolesterolindholdet i blodet. På basis af screeningen udvælges de sorter, som klarer sig bedst, og de testes så yderligere på 25 økologiske marker.

Nye værktøjer til forædlerne

Til sidst sammenholdes og evalueres data fra markforsøgene og de genetiske undersøgelser ved hjælp af avancerede, nyskabende modelleringsmetoder for at identificere ernæringsmæssigt overlegne og udbyttestabile havresorter. Udover at pege på sorter, som er dyrkningssikre under økologiske forhold, så sikrer resultaterne fra undersøgelserne også, at forædlerne får værdifuldt nyt genetisk materiale og markører, der kan hjælpe forædlingen af robuste økologiske havresorter med gode ernæringsmæssige kvaliteter på vej.

Undersøgelserne er støttet af Novo Nordisk Fonden, grant no. NNF24OC0094316

For mere information

Sidsel Birkelund Schmidt

Specialkonsulent

Næringsstoffer,
mikronæringsstoffer

+45 23 48 17 56

sibs@icoel.dk